

miske Politik, den, der er i Traad med Udviklingen, og den, som Europas Genopbygning skal hvile paa, dikteres ikke fra Genève, men derimod, for at sige det ganske aabent og raat: fra Wall Street og City, Bankernes, Kapitalens og Kredittens Centrum". Det er det ærede Medlems Perspektiv ud i Fremtiden, det er overfor det, han anviser dette høje Ting trygt at sætte sig til Rol

Overfor det Spørgsmaal, vi her drøfter, Spørgsmaalet om Arbejderklassens Stilling indenfor Produktionslivet, henviste det ærede Medlem til, at i Virkeligheden var den Tilstand endnu til Stede, at den Arbejder, der vilde frem, kunde komme frem; for den Arbejder, der havde det rette Stof i sig, stod Vejen endnu aaben til en selvstændig Stilling. Naar det ærede Medlem har antydnet dette, tror jeg, det er ved Siden af alt, hvad den moderne Udvikling viser. Jeg erindrer, at det ærede Medlem Hr. Fraenkel en Gang som ung Mand — det var i 1888 — skrev en lille Bog, som han — og i Virkeligheden med Rette — kaldte „Livsspørgsmaal“. I denne lille Bog siger det ærede Medlem Hr. Fraenkel mange træffende Ting, langt flere træffende Ting, end jeg har mødt i de lange Taler, det ærede Medlem senere har holdt her i Tinget. Det ærede Medlem Hr. Fraenkel siger dér bl. a. om Storkapitalen, Storindustrien: „Den frie selvstændige Haandværker sætter den til Maskinen, Arbejderen kalder den fra Jorden og Havet — til Maskinen, Detaillisten gjør den til Agent. Alt træder den ned; hvor Storindustrien faaer Magten, dér er Tendensen given og sikker, den kjender kun Fabrikherre, Embedsmænd — Statens og private — og Proletarer“.

Ja, denne Udvikling, som det ærede Medlem spaaede i 1888, har vi gennemgaaet, men det er denne Udvikling, vi vil være med til at imødegaa. Vi vil ikke imødegaa den ved at kaste Vrag paa Kapitalens og Storindustriens og de tekniske Fremskridts Førdele, men vi vil imødegaa den ved at omforme hele det System, der er bygget op under Storkapitalen og Storindustrien, efter Nutidens Krav og efter de sociale Krav, Nutidens Arbejdere med Rette kan stille. Men her har det ærede Medlem Hr. Drachmann ærligt og redeligt i Dag sagt, at han stiller sig paa det nuværende Systems Grund. Det er det be-

synderlige, at dansk Konservatisme altid har været gold og ufrugtbar. Altid skal dansk Konservatisme *tvinges* ind i en Udvikling, hvis den overhovedet skal være med.

Det ærede Medlem Hr. Drachmann talte om, at det radikale Venstres Politik hvilede i Taagen. Til visse Tider omgiver en Taage den konservative Politik her i Landet, og det er de Tider, hvor konservativ Politik føler, at Udviklingen er ved at løbe fra den; naar Udviklingen kommer og tvinger ind i noget nyt, som man ikke tør staa imod, da omgiver den store Taage konservativ Politik. Det skete i 1918 og 1919, da Krigens Eftervirkninger ogsaa ramte konservativ Politik her i Landet; og i denne Taage var det, det ærede Medlems Parti udtalte: Man har nævnt Muligheden for at delagte Arbejderne i de industrielle Bedrifters Ledelse og Udbytte, og Maaden, hvorpaa dette Samfundsspørgsmaal bedst kan løses, kræver baade i Arbejdernes, Driftsledernes og det almenes Interesse indgaaende Undersøgelse. Det var i 1918 og 1919, da de Herrer følte, at Nødvendigheden var over dem. Nu har det ærede Medlem Hr. Drachmann ikke Brug for nogen indgaaende Undersøgelse. Den Udtalelse, som det samlede konservative Folkeparti den Gang fremsatte paa sit Delegeretmøde, løb de fra, saa snart de troede, Faren var ovre. Men her vil jeg minde det ærede Medlem og hans Parti om en anden Udtalelse i den lille Bog, som det ærede Medlem Hr. Fraenkel i sin Tid skrev, og som er god at faa Forstand af i denne Forbindelse. Det ærede Medlem Hr. Fraenkel siger dér: „Socialdemokraterne føle sig fuldt og fast overbeviste om, at Overklassen aldrig med det gode vil medvirke til virkelige sociale Reforme, det vil sige til saadanne, der effectivt berører den sociale Elendigheds Rod, den store Capital, der er Grundlaget for dens egen Existens. Denne Overbevisning er ikke ganske ugrundet, og det er paa høie Tid, at den ene eller anden Fraction — politiske eller sociale — for Alvor tager det sociale Spørgsmaal op, erkjender, hvor Ondet har sin Rod, og gjør virkelige Forsøg i Retning af Reforme, det vil sige bringe virkelige Offre og vise deres Villie til at forsøge oeconomicke Systemer, hvis Tendens er en anden end den store Capitals. Sker dette nemlig ikke, saa vil Troen